

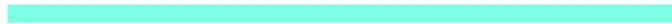
a

FUNDACJA TAURUS

INTERCYZA

A DŁUGI

BIULETYN PRAWNY NUMER 11
PUNKT NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ
NR 3 W POZNANIU

Z

Intercyza a długi

Zgodnie z art. 31 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej k.r.o) wspólność ustawowa powstaje dopiero z chwilą zawarcia małżeństwa. Z tą też chwilą powstaje ustrój małżeńskiej wspólności ustawowej, do majątku wspólnego małżonków wchodzi tylko przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez małżonków lub przez jednego z nich, za wyjątkiem przedmiotów wyczerpująco wymienionych w art. 33 pkt 1-10 tj.:

- 1) przedmioty majątkowe nabyte **przed** powstaniem wspólności ustawowej;
- 2) przedmioty majątkowe nabyte przez **dziedziczenie, zapis lub darowiznę**, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił;
- 3) prawa majątkowe wynikające ze **wspólności łącznej** podlegającej odrębnym przepisom;
- 4) przedmioty majątkowe służące wyłącznie do **zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków**;
- 5) **prawa niezbywalne**, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie;
- 6) przedmioty uzyskane z tytułu **odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę**; nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość;
- 7) **wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej** jednego z małżonków;
- 8) przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu **nagrody** za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków;
- 9) **prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy**;
- 10) **przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego**, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Do powstania wspólności ustawowej nie dojdzie, jeżeli w chwili zawarcia małżeństwa obowiązywała małżonków umowa tzw. intercyza, którą można zawrzeć także przed zawarciem małżeństwa, a mocą której małżonkowie ograniczyli wspólność ustawową lub ustanowili rozdzielność majątkową.

Intercyza jest umową majątkową, którą można zawrzeć przed ślubem albo już po ślubie. Umową majątkową można uregulować stosunki majątkowe tylko między małżonkami, wobec czego skuteczność takiej umowy zależy od istnienia małżeństwa. Intercyza zawarta przed zawarciem małżeństwa staje się skuteczna dopiero z chwilą wstąpienia przez nupturientów w związek małżeński.

W każdym wypadku do zawarcia intercyzy wymagane jest zachowanie **formy aktu notarialnego**. Bez wizyty u notariusza małżonkowie, bądź przyszli małżonkowie, nie mogą ważnie ustanowić rozdzielności majątkowej. Intercyza nie musi być wprowadzona „raz na zawsze”, przez cały czas trwania małżeństwa. Może być w dowolnym momencie zmieniona lub rozwiązana. W razie jej rozwiązania w czasie trwania małżeństwa, powstaje między małżonkami wspólność ustawowa, chyba że strony postanowiły inaczej.

Nie ma ani prawnych, ani praktycznych przeciwwskazań, aby małżonkowie w jednym akcie notarialnym, obejmującym wyłączenie wspólności ustawowej, dokonali również podziału majątku wspólnego. Pod kątem przyszłej egzekucji zabieg taki wydaje się celowy.

Mogłoby się wydawać, że kiedy zaczną się kłopoty finansowe męża lub żony, a wierzyciele rozpoczną windykację długów, zawarcie intercyzy uchroni majątek wspólny przed odpowiedzialnością za zobowiązania małżonka. Niestety nie zawsze tak jest.

Warto podkreślić, intercyza nie jest skuteczna wobec wszystkich osób (tj. erga omnes), w przeciwieństwie do wyroku sądowego, mocą którego ustanowiona

zostaje rozdzielność majątkową. Powyższe oznacza, że małżonek, aby mógł skutecznie powoływać się względem innych osób (wierzycieli) na umowę majątkową małżeńską, jej zawarcie oraz rodzaj muszą być tym osobom wiadome. Innymi słowy, podpisanie umowy z kontrahentem bez poinformowania go o zawartej intercyzie, czyni ją nieskuteczną wobec tej osoby.

Intercyza ma zatem sens o tyle, o ile małżonek ujawni wobec drugiej strony umowy przy jej zawieraniu, że w jego małżeństwie panuje rozdzielność majątkowa ustanowiona intercyzą. W praktyce żona niebędąca stroną umowy, nie ma niestety kontroli nad tym, czy mąż zaciągający dług rzeczywiście powiadamia swojego kontrahenta o tym, że małżonków łączy intercyza.

Co równie istotne, intercyza chroni wyłącznie na przyszłość, to jest od chwili zawarcia umowy majątkowej małżeńskiej. Nie ma zastosowania do długów powstałych przed dniem wprowadzenia umownej rozdzielności majątkowej. Tak samo, poinformowanie kontrahenta już po zawarciu umowy o tym, że następnie (tj. po podpisaniu kontraktu) została podpisana intercyza, nie odniesie skutku w postaci ochrony majątku wspólnego przed egzekucją.

Jeśli chodzi o odpowiedzialność jednego z małżonków za długi powstałe przed zawarciem małżeństwa należy zaznaczyć, że drugi małżonek będący w ustroju ustawowej wspólności małżeńskiej nie ponosi za nie odpowiedzialności. Wynika to z faktu, że małżeńska wspólność ustawowa powstaje dopiero z chwilą zawarcia małżeństwa.

W konsekwencji wierzyciel może żądać zaspokojenia swojego roszczenia wyłącznie z majątku osobistego małżonka, który zaciągnął dane zobowiązanie. Jednak zgodnie z art. 41 § 3 k.r.o. jeżeli wierzytelność powstała przed powstaniem wspólności lub dotyczy majątku osobistego jednego z małżonków, wierzyciel może żądać zaspokojenia z majątku osobistego dłużnika, a także wynagrodzenia za pracę lub z dochodów uzyskanych przez dłużnika z innej działalności zarobkowej, jak również z korzyści uzyskanych z jego praw autorskich i praw pokrewnych, prawa

własności przemysłowej oraz innych praw twórcy. Jest to o tyle istotne, że co do zasady pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej wchodzi do zasady do majątku wspólnego.